

Kommunerna om den lokala journalistiken 2018

Carina Tenor*

Inledning

Dagspressföretagens nedskärningar slår hårt mot kommunbevakningen runt om i Sverige – och public service kan inte ersätta det som går förlorat. Så går det kort att sammanfatta resultatet av den enkät som för tredje året gått ut till kommunernas informations- och pressavdelningar.

Dessutom tittar vi närmare på frågan om det spelar någon roll var journalisterna sitter. Årets enkät har nästan 100 procent svarsfrekvens, med svar från 289 av Sveriges 290 kommuner. Den visar att frånvaron spelar olika stor roll i olika kommuner. Att det inte finns en redaktion på plats betyder inte att en kommun är en vit fläck när det gäller mediebevakning. Samtidigt är sambandet mellan en redaktion på plats och att kommunen upplever en bra mediesituation tydligt. Framför allt är det närvaron av en dagspressredaktion som drar upp betyget.

* Carina Tenor är projektforskare och journalist.

Men medielandskapet förändras och på några få orter ses nya hyperlokala medier som ett lyft när det gäller regelbunden kommunbevakning. På andra ställen tycker man att de saknar en professionell publicistisk hållning vilket ger negativa konsekvenser.

De svarande har fått gradera hur ofta olika medieslag rapporterar om kommunen och om bevakningen blivit sämre eller bättre det senaste året. De har också delat med sig av sin lokala kunskap om eventuella medieförändringar, något som är till stor hjälp när Mediestudiers databas över medier i varje kommun¹ ska uppdateras.

Ett stort tack för arbetsinsatsen att sortera siffrorna på medieslag, kommuntyper och regioner ska gå till Leo Wallentin på Journalism ++.

Bakgrund

Hur många lokalredaktioner fanns det egentligen som mest i Sverige, och när inföll den tidpunkten? Frågan känns inte helt orimlig med tanke på uppgifterna om att hundratals redaktioner lagts ner de senaste decennierna. När kostnader ska skäras inom medieföretagen ligger lokalredaktionen ofta illa till och i dag täcks allt fler geografiska områden från centrala eller sammanslagna redaktioner.

Det mest finmaskiga nätet har tillhört svensk lokalpress. Här kan vi urskilja två genomgripande förändringar de senaste decennierna: Först valde många tidningar att renodla sina bevakningsområden och

¹ <http://mediestudier.se/kommunbevakning/>

lämna utgivningsorter med färre läsare. Det var exempelvis redaktioner på andra sidan länsgränsen, eller på orter där en annan, konkurrerande titel hade en starkare position. Efter flera stora strukturaffärer har vi också fått en omfattande ägarkoncentration. I dag ägs cirka 90 procent av svensk tidningsmarknad av åtta koncerner (Ohlsson 2016). När tidningar bytt ägare har allt fler forna konkurrenter hamnat i samma koncern, vilket gjort uppdelningen av marknaden ännu mer logisk. Nästa steg blev samordning mellan tidningar, med hopslagningar eller rena nedläggningar av redaktioner. De flesta lokala titlar fick leva vidare, men i stället blev det allt vanligare att publicera samma lokala material i flera titlar, så kallad syndikering. På bara tolv år, mellan 2004 och 2016, försvann nästan varannan lokalredaktion (Nygren med flera 2017).

Uppgifterna är inte helt jämförbara och heltäckande, men 2004 fanns minst 258 lokalredaktioner inom dagspressen, 2014 bara 164 (Nygren & Althén 2014). 2017 fanns 113 lokalredaktioner bland svenska 3–7-dagarstidningar plus ytterligare 33 hos fådagars-tidningarna (Nygren & Nord 2017).

Även bland gratistidningar finns exempel på att redaktioner centraliserats. Exempelvis görs Lokaltidningens 27 lokala editioner numera från fem driftsenheter i Helsingborg, Kristianstad, Landskrona, Malmö och Mjölby. Mitt i-koncernens 31 titlar utgår från en och samma redaktion i Stockholms kommun, medan Direktpress sitter något mer utspritt.

Betydelsen av att ha en lokalt placerad redaktion har både lyfts fram och tonats ner i olika sammanhang. I den här heltäckande enkäten framträder ändå en tydlig skillnad i hur kommuner upplever sin sammanlagda mediesituation. Utfallet har också jämförts med de uppgifter som finns i Mediestudiers databas om vilken typ av medier som finns på plats.

Medieförändringar

Senaste året tycks nedläggningstakten av lokalredaktioner inom traditionell dagspress ha minskat. Nu har vi bara hittat några enstaka exempel, som att Vingåker börjat bevakas från *Katrineholms-Kurirens* centralredaktion i Katrineholm och att *Vimmerby Tidning* lämnar sin redaktion i Mariannelund (Vimmerby kommun).

När det gäller hela titlar, så har relativt få tidningar inom traditionell dagspress lagts ner, trots den ekonomiska krisen (Ohlsson 2016). När Laholms Tidning begärts i konkurs i oktober 2018 efter nästan 90 års utgivning får det DN:s Martin Jönsson att se med oro på framtiden: Ser vi början på en tidningsdöd som snart kommer till fler orter?²

Nya redaktioner och titlar tillkommer förstås också bland svenska lokalmedier. Några blir kortlivade. I förra årsboken noterade vi ett växande antal lokala, prenumererade veckotidningar från ETC och nystartade digitala redaktioner under 24 Journalistik.

² <https://www.dn.se/kultur-noje/martin-jonsson-en-lokaltidning-dormen-nastan-ingen-marker-hur-allvarligt-det-ar/>

Redan i slutet på november 2017 kom nyheten att ETC lägger ner 15 lokala titlar³ eftersom de inte lyckats uppfylla reglerna för presstöd. Då hade *ETC Malmö* och *ETC Örebro* varit i gång ända sedan 2009, medan ETC i Västerås, Växjö och Jönköping knappt hunnit starta. Under 2018 har Varberg och Falkenberg också fått egna 24-sajter, samtidigt har företaget stängt sina redaktioner i Malmö, Helsingborg, Ystad, Uppsala och Trelleborg, och planerar nu att koncentrera all verksamhet till Kalmar och Halmstad.

Gratistidningen Umeå Tidning startades som en uppstickare 2012, men läggs ner oktober 2018, något som förklaras med att efterfrågan på annonser i tryckt tidning minskat.⁴

Ägarbyten inom mediebranschen påverkar också medielandskapet. I oktober 2018 kom nyheten om NTM:s avsikt att ta över Sörmlands media med titlarna *Eskilstuna-Kuriren med Strengnäs Tidning*, *Södermanlands Nyheter* och *Katrineholms-Kuriren*.⁵ Den 1 mars 2018 blev NTM också nya ägare till Swepress tidningsrörelse med titlar i Kalmars och Östergötlands län. Swepress ger ut *Vimmerby Tidning*, med editionerna *Västerviks-Posten*, *Linköpings Tidning* och *Kinda-Posten*. Snart kom beskedet att lokalredaktionen i Mariannelund (Vimmerby kommun) försvinner och att upplagan *Västerviks-Posten* läggs ner.⁶ I köpet

³ <https://www.medievarlden.se/2017/11/etc-lagger-ned-15-tidningar/>

⁴ <https://www.medievarlden.se/2018/10/umea-tidning-gar-i-graven/>

⁵ <https://www.dagensmedia.se/medier/dagspress/ntm-koper-sormlands-media-6929821>

⁶ <https://www.medievarlden.se/2018/04/ntm-lagger-ned-vasterviks-posten/>

ingick också gratistidningarna *Linköpings-Posten*, *Norrköpings-Magazinet* och *Västerviks kommunextra*, vilket ledde till att NTM lade ner sin egen gratistidning *Mera Västervik Vimmerby Hultsfred* i juni 2018.⁷

Den hårda konkurrensen i medietäta Jönköping gjorde att Newsgruppen i Sverige AB valde att lägga ner sin ursprungssajt *Jkpg News* (tidigare *Jmini* med startår 2012), för att i stället behålla systemsajterna som startades i Linköping och Norrköping 2017.⁸ Digitala uppstickaren *Dagens Vimmerby* har också utökat med fler sajter, först i Hultsfred, och efter att NTM lagt ner *Västerviks-Posten*, även i Västervik.⁹

Några nya titlar har också tillkommit, och än vet vi inte mycket om den roll som *Trosapodden* (Trosa kommun), en gratistidning som *Punkt Nordmarken* (Årjängs kommun) samt sajter som *Orsanyheter* (Orsa) och *BoråsDLY* (Borås kommun) kommer att spela i medielandskapet.

Kommunjournalistik

På det lokala planet är kommunen en dominerande aktör på många sätt, som serviceorgan, arbetsgivare, myndighet och arena för den lokala politiken. Kommunala nyheter handlar alltså både om övergripande, allmänpolitiska frågor och olika verksamheter. Att studera kommunjournalistik kan både handla om hur

⁷ <http://www.dagensvimmerby.se/nyheter/e/24029/ntm-lagger-ned-ytterligare-en-lokal-tidning-blev-manga/>

⁸ <https://www.jnytt.se/article/nyhetssajt-laggs-ner-i-jonkoping/>

⁹ <https://www.medieworlden.se/2018/08/vastervik-far-ny-hyperlokal-nyhetssajt/>

nyheterna blir till och vilka effekter de får: Hur påverkas medborgarnas uppfattning om kommunen av medierna? Och vem styr mediebilden – är det kommunpolitiker eller journalisterna? (Asp 1997)

Den här undersökningen tar upp tillståndet för svensk kommunaljournalistik ur en tredje aktörs perspektiv, nämligen tjänstemän inom den kommunala organisationen med uppgift att arbeta med press- och informationsfrågor. I uppdraget att hålla medborgarna informerade har de att förhålla sig både till externa medier och olika interna intressen, alltså vad politiker och kommunens olika verksamheter vill förmedla, samt sina egna etiska regler. I tidigare undersökningar har det blivit tydligt att den här balansgången då och då kan leda till både frustration och en känsla av lojalitetskonflikt när medborgarnas bästa vägs in (Tenor & Nygren 2016). Det kan handla om vanmakten när journalister missar att ställa avgörande kritiska frågor, eller den kluvna känslan när pressmeddelanden går rakt in i medierna – en erfarenhet som finns hos åtta av tio kommuner. Frustrationen kan förstås också gälla att medierna missförstår eller misslyckas att förklara hur saker hänger ihop, ett uppdrag som journalisterna till och med bedöms uppfylla sämre än uppdraget att granska kommunen (Tenor 2017).

Metod och material

Det här kapitlet bygger på en färsk enkät med svar från 289 av Sveriges 290 kommuner. Frågorna har gått till informations- och pressansvariga tjänstemän, och svaren samlats in under perioden 30 augusti till 15

oktober 2018. Svaren redovisas anonymt, och sammanfattningar ges på läns- och kommungruppsnivå.

Svaren har kommit från en person på varje kommun, där de flesta har rollen kommunikatör/informatör (38 procent), kommunikations-/ informationschef (36 procent), eller kommunikations-/informationsstrateg (6 procent). Övriga tillhör en mängd andra yrkeskategorier, där kommunikationsansvar och/eller kontakt med pressen ingår som en del av ansvarsområdet.

För att behålla en god svarsfrekvens, och med tanke på att den senaste undersökningen gjordes för bara ett år sedan, hölls antalet frågor till ett minimum.

Första avsnittet i enkäten syftar till att kartlägga vilka kommuner som har redaktioner på plats samt att fånga in redaktioner eller titlar som lagts ner eller startats. Andra delen handlar om förändringar i kvalitet. Förra året kom en del kritik mot att det inte fanns en definierad tidsram – i år är frågan avgränsad till senaste året. En ny fråga handlar om frekvens, där de svarande har fått bedöma hur ofta olika medier rapporterar om kommunen. Till sist har den svarande fått ge ett sammantaget ”betyg” på mediasituationen, alltså hur väl lokala medier sköter rapporteringen av kommunala frågor.

Det finns förstås många fallgropar med frågor som bygger på den svarandes bedömningar, där erfarenheter, förväntningar och inställningar varierar mellan enskilda tjänstemän. Det som gör undersökningen unik är ändå att den täcker hela Sverige, och sammantaget bidrar med en övertygande bild av hur tillståndet för den lokala journalistiken uppfattas inom den kommunala världen.

Redaktion på plats

I enkäten finns en fråga som handlar om redaktion på plats. Som Gunnar Nygren redogör för i kapitlet ”Vita fläckar och medieskuggor” finns inget enkelt och entydigt sätt att definiera om en kommun har lokalt närvarande journalistik eller inte. Att det finns en redaktion på plats säger inte allt, men något. Beslut om att stänga en lokalredaktion basuneras sällan ut med stolthet, vilket många medieföretag också motiverar med att den journalistiska bevakningen inte läggs ner. Därför kan det vara svårt att få en överblick över var i landet de bemannade redaktionerna faktiskt finns utan hjälp av enkäten.

Trots att det är ett relativt tydligt begrepp saknas inte gränsdragningsproblem. Kanske har tidningen kvar en redaktionslokal, men är den verkligen regelbundet bemannad? Ord som redaktion och journalister kanske inte heller alltid känns helt naturliga för att beskriva mindre etablerade lokala medier. Det kan handla om sajter som drivs hemifrån eller den lilla gratistidningen där ägaren både säljer annonser och skriver reportage. Det lokala medielandskapet förändras, och därför har vi tagit hänsyn även till den här typen av redaktion på plats. Kriterierna är att titelns redaktionella innehåll är brett (inte nischat på exempelvis sport, villa eller nöje) och samhällstillvänt (inte bara recept och korsord) och att den ges ut/uppdateras regelbundet (minst en gång i månaden) i papper eller på webben.

Att inte räkna hyperlokala sajter skulle ge en något dystrare bild. Både *Annonsmarkna'n* och prenumererade *Borås Tidning* utgår från andra orter när de

rapporterar om Bollebygds kommun med sina knappt 10 000 invånare, medan pensionären Christer Falk finns på plats. Han driver alltså Bollebygdsnyheter.se, anspråkslöst beskriven som ett ”nyhetskomplement i Bollebygds kommun”¹⁰. Ämnen är allt från det lokala valresultatet, detaljplaner som är på samråd, konstutställningar och evenemangstips, och förra året gjordes totalt 252 publiceringar, alltså nästan fem i veckan.

Att bedöma hundratals titlar i en föränderlig sektor är ändå svårt. Därför är kommunernas inspel extra värdefullt när det gäller att beskriva dessa medier. Det finns också initiativ som använder sociala medier som enda distributionskanal, som @Stromstadsnyhet som drivs av medborgare sedan februari 2018. Dessa har vi inte räknat med i år, men kan ändå stå för en intressant utveckling om de lyckas få kontinuitet.

Redan i den första kartläggningen lyftes också att totalutdelade annonsblad kunde ha stor betydelse, exempelvis i glesbygdskommuner. Detta inte minst för att de ger kommunen möjlighet att nå ut via annonser. Närradiostationer och lokal-tv kan också vara en viktig kanal för medborgarna att följa direktsändningar från kommunfullmäktiges sammanträden. Men som journalistik och redaktion på plats kan detta inte räknas.

¹⁰ <http://www.bollebygdsnyheter.se/>

Kommuner med lokalt placerade redaktioner

När vi tittar på var det finns redaktioner blir det tydligt att storleken spelar roll. I samtliga kommuner där det finns en stad eller tätort med fler än 15 000 invånare finns det en lokalt placerad redaktion. Det finns också redaktioner i drygt två av tre svenska landsbygds-kommuner. Förlorarna tycks vara de stora grupperna av pendlingskommuner, och speciellt de som ligger runt kommuner med större städer (40 000–200 000 invånare). Nästan hälften av pendlingsorterna till större städer saknar redaktion på plats.

Indelningen i kommungrupper görs av SKL och utgår sedan 2017 från storlek på tätorten, närhet till större tätort och pendlingsmönster – alltså antal invånare i den största tätorten, inte invånarantalet i hela kommunen. I grupp A1 ingår enbart Stockholm, Göteborg och Malmö. Se not¹¹, för närmare förklaring.

¹¹ SKL har indelat Sveriges kommuner i tre huvudgrupper och totalt nio undergrupper. A1. Kommunens största stad har fler än 200 000 invånare (Stockholm, Göteborg, Malmö). A2. Minst 40 procent utpendling till storstad eller storstadsnära kommun. B3. Större stad, minst 40 000 invånare. B4. Minst 40 procent utpendling till större stad. B5. Mindre än 40 procent utpendling till större stad. C6. Mindre stad/tätort, minst 15 000 invånare. C7. Minst 30 procent in- eller utpendling till mindre ort C8. Färre än 15 000 invånare i kommunens största ort, lågt pendlingsmönster. C9. Som C8 men med besöksnäring, vilket bedöms utifrån antal gästnätter och omsättning. Läs mer på <https://skl.se/tjanster/kommuner-landsting/faktakommunerochlandsting/kommungruppsindelning.2051.html>

Tabell I. Kommuner med lokalt placerad redaktion efter kommungrupp

Kommungrupp enligt SKL	Totalt antal kommuner i kommungruppen	Antal med lokal titel/ lokal redaktion ¹²	Antal med lokalt placerad redaktion	Procent redaktion på plats per kommungrupp
A1. Storstäder	3	3	3	100%
A2. Pendlingskommun nära storstad	43	42	28	65%
B3. Större stad	21	21	21	100%
B4. Pendlingskommun nära större stad	52	41	30	58%
B5. Lågpendlingskommun nära större stad	35	31	28	80%
C6. Mindre stad/tätort	29	29	29	100%
C7. Pendlingskommun nära mindre tätort	52	43	36	69%
C8. Landsbygdskommun	40	35	32	80%
C9. Landsbygdskommun med besöksnäring	15	13	8	53%

Frågan lyder: Finns det en lokal nyhetsredaktion i er kommun? Alltså en fysisk plats där det regelbundet sitter journalister. (Kommunens egna kanaler räknas inte här). Antal svarande: 289 enkät + 1 mejl. Listan i bilaga 1 har stämmts av och reviderats efter kontakt med kommunerna och i ett par fall även med medieföretag.

I tabellen finns en kolumn för antalet kommuner som har redaktionell närvaro antingen i form av en redaktion eller en lokalt utgiven titel. Där framgår att samtliga av storstädernas pendlingskommuner utom en ändå täcks av dedikerade titlar. Nästa kolumn utgår

¹² Mediastudiers kommundatabas: <http://mediastudier.se/kommunbevakning/>

från geografisk placering, där enkäten visar att 75 svenska kommuner saknar en lokal redaktion på plats (se bilaga 1). Med det avses alltså en fysisk plats där det regelbundet sitter journalister, med de definitioner och förbehåll som redogjordes för i förra stycket. Redaktion på plats säger något om närheten till journalister, men en kommun utan redaktion betyder alltså inte i sig att det saknas lokal journalistik eller en lokal titel. Geografiska förhållanden och redaktionella rutiner spelar in, vilket vi ska gå in djupare på i nästa avsnitt.

Betydelsen av en lokalt placerad redaktion

Hur stor roll spelar det om det finns en redaktion på plats eller inte? Som tidigare nämnts går det inte att rakt av dra likhetstecken mellan redaktionslösa kommuner och obevakade kommuner. Ett exempel är Huddinge kommun, som har två lokala titlar – *Mitt i Huddinge* respektive *Huddinge Direkt* – med varsin reporter som bevakar kommunen. Även en av *SR Stockholms* länsreportrar bevakar Huddinge (och Botkyrka). Det spelar mindre roll att själva redaktionerna ligger i Stockholms kommun och inte i Huddinge kommun. Större blir rimligtvis skillnaden när *24malmö.se* stängt sin redaktion i Malmö och i stället uppdateras från Kalmar (se Medieförändringar).

I enkäten finns också kommentarer om att den lokala prenumererade tidningen regelbundet bevakar kommunen, även om de åker från en redaktion i en annan kommun. Den pressansvarige på en kommun

uttrycker sig så här: ”Det viktigaste för oss är, trots allt, att någon bevakar oss, så vi inte hamnar helt i medieskugga.”

Stora geografiska avstånd kan ändå rent konkret leda till att kommunerna upplever både färre besök och ett större intresse för pressmeddelanden och ”serverade nyheter”. Det här kan även gälla public service, och en kommunal kommunikatör berättar att regionala SVT byggde ett inslag på material som kommunikatören filmat och skickat över. Men i enkäten kommenteras också vad som rapporteras när journalister väl åker ut till kommunen:

Sensationsjournalistiken har tagit över och rapporteringen av oss i glesbygd blir nästan enbart politiska käbbel. Ytterst sällan ser vi reportage som belyser frågor från olika håll och problematiserar dem. De lokala reporterna försvann för många år sedan och vi har ingen närvaro i de små unika lokala händelserna som kanske berättar mer om det lokala livet än politikens osämja.

Att journalisterna aktivt följer kommunens egna kanaler, pressutskick och digitala diaries på distans kan också beskrivas i positiva ordalag om det leder till uppföljningar. Det finns också kommuner utan redaktion på plats som uppger att pressträffarna efter kommunstyrelsen fortfarande är välbesökta.

På en mellansvensk mindre ort märker kommunikatören ändå en tydlig skillnad sedan bevakningen centraliserades till huvudredaktionen för några år sedan:

”Vi saknar kunnig och insatt rapportering och granskning av våra verksamheter.”

Olika studier visar att perspektivet och det redaktionella innehållet kan påverkas av avstånd (se till exempel Hellekant Rowe & Michael Karlsson 2017, Jara & Johansson 2017) liksom att publiken och andra lokala aktörer upplever minskad kvalitet och förtroende för medierna när lokalredaktionen lagts ner (Granqvist Elangowan & Nilsson 2014, Olofsson 2014, Blomqvist & Brodin 2017, Svensson & Äng 2016, Sandberg & Söderin 2017).

I många kommunhus har man bra koll på de lokala journalisterna. Därför kan det faktum att en journalist bor i kommunen lyftas som en tillgång – även om denne pendlar till sitt jobb på centralredaktionen (Tenor 2016). Nationalekonomerna Kekezi och Mellander (2017) hävdar till och med att det har större betydelse att det bor en journalist i kommunen än att det ligger en redaktion där. Deras undersökning bygger på att data om medievanor från SOM-undersökningarna 2006 och 2013 samt statistik över var det finns lokalredaktioner respektive var det bor journalister. Hur ofta människor tar del av lokala nyheter tycks inte påverkas av var redaktionerna ligger. 2013 hittas däremot ett samband mellan var journalister bor och att människor läser lokala nyheter 6–7 gånger i veckan, särskilt i landsbygdskommuner.

Sambandet ska nog inte leda till alltför långtgående slutsatser, med tanke på att det över huvud taget bor väldigt få journalister i landsbygdskommuner, bara 56

i hela Sverige enligt en tidigare undersökning (Ekberg med flera 2015), en siffra som för övrigt tycks stå sig även i dag (se Leo Wallentins och Katarina Linds kapitel "Där bor journalisterna" i denna bok). Journalister har dessutom en stark tendens att bosätta sig i vissa typer av områden, gärna med lite kulturell, bohemisk status (Wiik 2015). På landsbygden kanske sådana områden kännetecknas av att det redan finns starka lokalmedier och ett intresse för vad som händer? Däremot finns förstås inget att invända mot logiken i att journalister som bor på en ort lättare kan bedöma vilka ämnen som andra människor på samma ort kan vara intresserade av, och att det förhoppningsvis kan leda till journalistik som upplevs mer angelägen.

Kommuner med redaktioner på plats är mer nöjda

Det finns alltså flera olika faktorer vid sidan av en redaktions geografiska placering. I enkäten till kommunerna har de svarande också uppmanats att gradera hur väl rapporteringen av den egna kommunen sköts av lokala medier på en skala från 1 (uselt) till 7 (mycket bra). Mediesituationen bedöms som betydligt bättre i kommuner där det finns lokalt placerade redaktioner än i övriga, med en genomsnittlig gradering på 4,5 respektive 3,6.

När vi jämför med uppgifter i Mediestudiers databas om vilken typ av medier som har närvaro i kommunerna, så verkar effekten vara olika stor för olika

medier. Framför allt är det den lokala prenumererade tidningen som drar upp betygen när den har redaktion på plats, men kommuner med enbart gratistidning kan också vara nöjda. Det gäller också några av de få kommuner där det enbart finns lokal sajt.

Nedbrutet på kommungrupper syns stora skillnader i upplevd mediesituation. Kommuner där det finns storstäder, större städer och mindre städer är mest nöjda, i den ordningen. Sedan kommer kommunerna som ligger runt dessa, och sämst upplevs bevakningen av kommunala frågor i landsbygdskommuner. Detta alltså trots att det finns en redaktion på plats i tre av fyra landsbygdskommuner.

Tabell 2. Medelbetyg efter kommungrupp

Kommungrupp	Medelbetyg (1–7)
A1. Storstäder	5.67
A2. Pendlingskommun nära storstad	4.33
B3. Större stad	5.00
B4. Pendlingskommun nära större stad	4.15
B5. Lågpendlingskommun nära större stad	4.20
C6. Mindre stad/tätort	4.83
C7. Pendlingskommun nära mindre tätort	4.33
C8. Landsbygdskommun	3.87
C9. Landsbygdskommun med besöksnäring	3.50

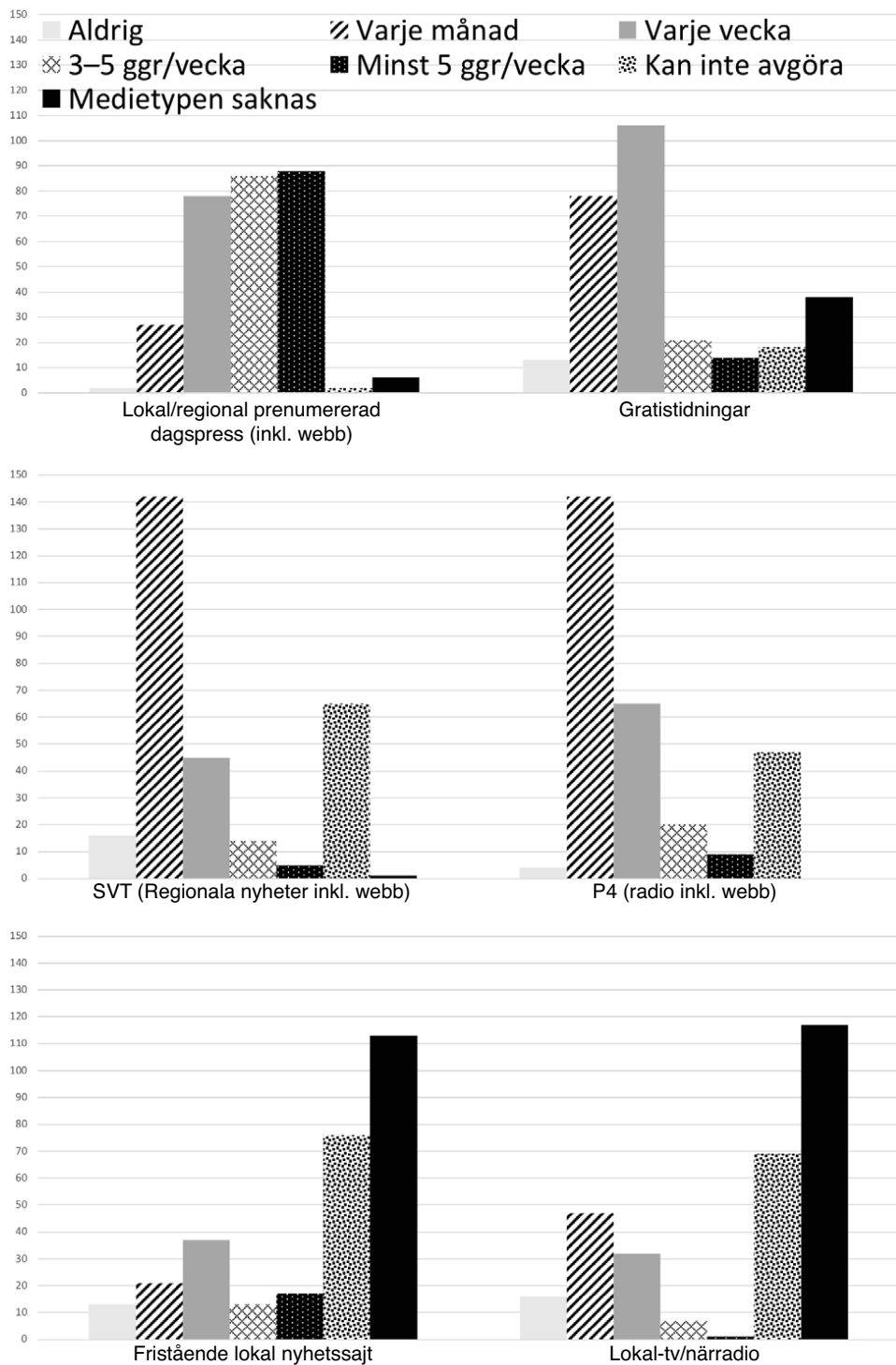
Frågan lyder: Sammanfatta er mediesituation: Hur väl upplever du att rapporteringen av kommunala frågor sköts av lokala medier i din kommun? Gradera på en skala från 1 (Usett) till 7 (Mycket bra). Antal svar: 289.

Public service kommer bara ibland

En bild av journalistiken handlar om *hur ofta* medier rapporterar om lokala, kommunala frågor. I staplarna syns en tydlig skillnad mellan olika medieslag, där det framför allt är den lokala och prenumererade dagspressen (inklusive webb) som rapporterar flera gånger i veckan. Att gratistidningar ofta har veckoutgivning spelar förmodligen in på att den stapeln är högst där, trots att de större kedjorna numera även satsar på en oftare uppdaterad webb. En gång i veckan bedöms också vara den vanligaste frekvensen på kommunala nyheter från lokala fristående nyhetssajter. Det gäller de kommuner där det finns lokala sajter, och där den svarande har bildat sig en uppfattning (en stor andel har svarat ”kan inte avgöra”).

Däremot blir det tydligt att en majoritet av de svenska kommunerna upplever rapporteringen från regional public service som mer sällsynt, för SVT något mer än SR. Stapeln ”varje månad” är högst för båda medieslagen medan 17 kommuner svarar att SVT *aldrig* rapporterar om kommunen, och 6 kommuner att SR inte gör det. Flera kommenterar att det saknas ett svarsalternativ mellan varje månad och aldrig för hur ofta SR och SVT rapporterar. De upplever alltså att regional public service rapporterar om deras kommun några gånger per år. Här är några citat: ”P4 och SVT:s bevakning av vår kommun är mycket begränsad och min bedömning är att det är knappt att det produceras ett inslag per månad som berör oss.” ”SVT brukar nämna vår kommun någon gång i kvartalet.” ”Tror inte vi hörs i SVT varje månad men då och då.”

Bild 1. Upplevd frekvens i kommunbevakningen per mediaslag

Frågan lyder: Hur OFTA bedömer du att följande medier rapporterar om kommunala frågor som rör er kommun? Svarsalternativen är: Aldrig, Varje månad, Varje vecka, Minst 3-5 gånger/vecka, Minst 5 gånger/vecka, Kan inte avgöra och Medietypen saknas. Totalt antal svar: 289.

Samtidigt påverkas förstås detta av nyhetssituationen. Efter stor turbulens med utlösta chefer konstaterar en kommun att det varit återkommande inslag i både regional SVT och regional SR på kort tid.

Översätts svaren till siffror så får vi ett genomsnitt för dagspressens kommunbevakning strax under 3–5 gånger per vecka, gratistidningar varje vecka, P4 mellan varje månad och varje vecka och SVT strax över varje månad.

Tabell 3. Bevakning per medietyp (0–4)
Antal svar inom parentes

Medieslag	Totalt (antal svar inom parentes)	Storstads- områden (A)	Större städer (B)	Mindre stad/ landsbygd (C)
Lokal/regional dagspress	2,82 (277 svar)	2,35	2,97	2,84
Lokal gratistidning	1,76 (226 svar)	2,45	1,78	1,47
SVT, regionala nyheter	1,32 (219 svar)	1,17	1,51	1,21
SR P4	1,53 (236 svar)	1,22	1,62	1,55
Fristående lokal nyhetssajt	2,00 (92 svar)	1,92	2,22	1,89
Lokal-tv/ närradio	1,32 (94 svar)	1,24	1,31	1,37

*Frågan lyder: Hur OFTA bedömer du att följande medier rapporterar om kommunala frågor som rör er kommun? Webbpubliceringar räknas också. Aldrig=0, Varje månad=1, Varje vecka=2, Minst 3–5 gånger/vecka=3, Minst 5 gånger/vecka=4. Alternativen "kan inte avgöra" och "medietyper saknas" fanns också, därför varierar antalet svar per medieslag. Avrundat till en decimal. Totalt antal svar: 289. *Observera att kommunerna är grupperade enligt SKL, vilket inkluderar pendlingskommuner, och även låg pendling för B och C.*

För nyhetssajter och lokala etermedier är svaren färre och varierar mer. Exempelvis anger en större andel alternativet att medieslaget aldrig rapporterar om kommunen (se Bild 1).

Tabell 4 visar också att i storstadsområden ligger både public service och dagspress under snittet, medan förhållandet är det omvända med gratistidningar.

För gratistidningar är det Stockholmsregionen som påverkar siffrorna, för i Malmö- och Göteborgsområdet anses dagspressen rapportera oftare än gratistidningarna. Det tycks också finnas fler kommunbevakande sajter runt huvudstaden än i de två andra storstadsområdena.

Skillnader mellan länen

Geografiskt framträder ännu större skillnader i den upplevda mediesituationen. Där varierar omdömet ännu mer än mellan kommuner med och utan redaktion och mer än mellan kommuntyper. Allra sämst upplevs mediesituationen i Jämtlands län, där snittet till och med hamnar en bra bit under övriga två Norrlandslän som ger de lägsta betygen. Informationschefen på en av de jämtländska kommunerna kommenterar så här:

Lokalmedier månar om att rapportera om alla kommuner i länet, men rapporteringen i kommunala frågor är ofta ganska grund. Det är sällan det är några fördjupande texter/inslag utan oftast rapportering om frågor som stått i kommunala protokoll och möjligen kort kommentar från ansvariga politiker.

Mest nöjda är kommunerna i Kalmar län, följt av Södermanland och Värmland.

Tabell 4. Medelbetyg efter län

Län	Betyg	Antal kommuner i varje län
Jämtlands län	2.4	9
Gävleborgs län	3.5	10
Västmanlands län	3.6	10
Norrbottnens län	3.6	14
Östergötlands län	3.8	13
Uppsala län	3.9	8
Örebro län	4,0	12
Västerbottens län	4,0	14
Dalarnas län	4.1	15
Västernorrlands län	4.1	7
Kronobergs län	4.2	9
Jönköpings län	4.5	13
Stockholms län	4.5	26
Västra Götalands län	4.6	49
Skåne län	4.6	32
Blekinge län	4.6	5
Hallands län	4.7	6
Värmlands län	4.8	16
Södermanlands län	4.9	9
Kalmar län	5.4	12

Frågan lyder: Sammanfatta er mediesituation: Hur väl upplever du att rapporteringen av kommunala frågor sköts av lokala medier i din kommun? Gradera på en skala från 1 (Usest) till 7 (Mycket bra). Antal svar=289.

Viktigt att komma ihåg är att antalet kommuner i varje län varierar stort. Inom olika län, som exempelvis Värmland som hamnat högt, kan det också finnas stora skillnader mellan hur mediesituationen upplevs i centrum och periferi. Att residentsstäderna drar vinstlotten i medierapporteringen lyfts av flera kommuner. Regionala medier har en extrem överrepresentation av

Umeå, kommenterar exempelvis en landsbygdskommun i Västerbotten, medan en annan ändå noterar en något ökad benägenhet från nyhetsredaktionerna att röra sig inåt landet. Att kommunen kan uppleva sig hamna ”i kläm” gäller också i storstadsområden där grannkommunerna är befolkningsmässigt större, och täcks av samma medier.

Så förändrades mediernas kvalitet

Frågan om hur medierna utvecklats ställdes även i fjolårets enkät. Den här gången har vi bett om en aktuell bedömning av om olika medier förbättrat eller försämrat den kommunala rapporteringen under det senaste året.

Tabell 5. Utveckling per medieslag

Medieslag	Bättre/ mycket bättre	Oförändrat	Sämre/ mycket sämre	Balans- mått	N=
Lokal/regional dagspress	16%	58%	26%	-10%	272
Lokal gratistidning	15%	75%	10%	+6%	216
SVT, regionala nyheter	12%	74%	14%	-2%	241
SR P4	14%	76%	10%	+4%	254
Fristående lokal nyhetssajt	16%	72%	12%	+4%	93
Lokal-tv/närradio	7%	86%	6%	+1%	96

Frågan i enkäten lyder: Hur upplever du att den journalistiska rapporteringen om lokala kommunala frågor från följande medier har förändrats senaste året? Webbpubliceringar räknas också. I balansmättet har andelen sämre/mycket sämre i procent dragits från andelen bättre/mycket bättre i procent. Svarsalternativen Kan inte avgöra och Medietypen saknas har inte räknats med, därför skiftar antalet svar (N) per medieslag. Totalt antal svarande=289.

Tabell 6. Utveckling medieslag per kommungrupp (balansmått)

Kommun-grupp	Lokal/ regional dagspress	Lokal gratis- tidning	SVT, regionala nyheter	SR P4	Fristående lokal nyhetssajt	Lokal-tv/ närradio
A1. Storstäder	+33%	0%	-33%	0%	-50%	0%
A2. Pendlings- kommun nära storstad	-11%	+11%	+6%	+6%	+8%	+10%
B3. Större stad	-5%	-24%	-5%	-5%	+11%	-29%
B4. Pendlings- kommun nära större stad	-10%	+5%	0%	+12%	-17%	+0%
B5. Låg- pendlings- kommun nära större stad	+3%	+8%	0%	+12%	0%	+10%
C6. Mindre stad/tätort	-22%	+4%	+4%	+4%	0%	+0%
C7. Pendlings- kommun nära mindre täort	0%	+8%	-2%	+7%	+30%	-7%
C8. Landsbygds- kommun	-26%	+12%	-20%	-11%	0%	0%
C9. Landsbygds- kommun med besöks- näring	-21%	+17%	0%	+8%	+20%	+20%

Frågan i enkäten lyder: Hur upplever du att den journalistiska rapporteringen om lokala kommunala frågor från följande medier har förändrats senaste året? Webbpubliceringar räknas också. Andelen sämre/mycket sämre i procent har dragits från andelen bättre/mycket bättre i procent.

Genom att jämföra andelen kommuner som upplevt en positiv respektive negativ utveckling det senaste året får vi ett sammanvägt balansmått. För mediaslagen i stort blir utfallet lågt, men med störst negativ rörelse för dagspress, och mest positivt för P4 och lokala sajter. Balansmättet för sajter bygger dock på betydligt färre svar (se tabell 5). Att balansmåtteten blir relativt låga beror dels på att många kommuner svarat ”oförändrat”, dels på att andelen kommuner som ger plus respektive minus tar ut varandra. Men i jämförelsen mellan olika kommungrupper och län syns större skillnader. I storstädernas pendlingskommuner överväger upplevelsen att de flesta medier utvecklats mot det bättre, med undantag för den prenumererade pressen. Skillnader kommer vi att gå in på närmare under respektive mediaslag.

Prenumererad lokalpress

I fjolårets enkät kunde vi konstatera att prenumererad lokal och regional dagspress utmärkte sig på tre sätt: I viktighet, upplevd försämring och en tendens att gärna publicera kommunala pressmeddelanden. 45 procent av kommunerna svarade att de upplevde att bevakningen blivit sämre eller mycket sämre, något som saknade motstycke hos övriga medietyper i enkäten.

I år var frågan avgränsad till utvecklingen det senaste året. Då bedömer mer än hälften av kommunerna läget som oförändrat. Övriga svarande är delade mellan att de upplever en försämring (26 procent) och en förbättring (16 procent).

Oförändrat behöver inte vara positivt: ”Oförändrad gällande lokal dagspress innebär att det precis som 2016/2017 är samma usla nivå,” lyder en kritisk kommentar. Men i större städer överväger inte de negativa omdömena lika kraftigt som i de mindre städerna eller landsbygdskommunerna (se tabell 6).

Geografiskt ser vi stora skillnader mellan länen. Dagspressen har en viktig roll i den lokala kommunbevakningen, och därför är det inte helt ologiskt att dra slutsatsen att även den sammantagna rankningen i tabell 4 påverkats av hur de olika dagspresskoncernerna dragit ned. De tre län som hamnar lägst domineras just av Mittmedia, där vi vet att det skett stora nedskärningar (Nygren & Althén 2014). När vi tittar på hur kommunerna bedömt just dagspressens utveckling det senaste året (andelen positiva svar minus andelen negativa svar) överväger de negativa omdömena i Mittmedia-regioner som Jämtlands län (-50), Örebro län (-42), Gävleborgs län (-33), Väster-norrlands län (-29) samt Dalarnas och Västmanlands län (-20).

Inom Stampen-koncernen har det också skett stora neddragningar, men där är det svårare att urskilja mönster eftersom Västra Götalands län har så pass många kommuner där andra regionala tidningskoncerner dominerar. I Stampen-dominerade Hallands län bedöms dagspressens utveckling som oförändrad.

Även Hallpressen har stora nedskärningar bakom sig, men utvecklingen det senaste året i Jönköpings län är svagt positiv. Det län där balansmättet blir högst är Kronobergs län (+14). Här, liksom i Kalmar län

(+8) och Blekinge län (+/-0) dominerar Gota media, en koncern som fortfarande har starka finanser. Även dagspressen i NWT-dominerade Värmlands län får ett balansmått som visar på positiv utveckling (+12).

Av de län där NTM-koncernen dominerar är det kommunerna i Norrbottens län som är minst nöjda med mediesituationen. Här finns också en övervikt av kommuner som anser att den lokala dagspressen försämrats det senaste året (-46). Men även i Östergötlands län, där NTM har sitt huvudsäte, tycker en övervägande andel av kommunerna att dagspressen försämrats (-42).

Många av de svarande har valt att skriva kommentarer om just lokalpressen, förmodligen för att den spelar en så stor roll. Det handlar om att det blivit färre reportrar som är sämre pålästa och alltid väldigt stressade. Ibland är detta mer empatiskt uttryckt som att reportrarna ges allt sämre möjligheter att göra ett bra jobb. Flera berör tidningarnas ekonomiska situation, att lokala vikariat inte tillsatts och att kunniga kommunreportrar slutat eller bytt arbetsuppgifter i samband med omorganisationer.

En informatör ifrågasätter också hur *lokala* vissa lokala nyheter egentligen är, att det blivit mer av massproducerade länsnyheter med etiketter för respektive kommun. I ett exempel bevakar samma journalister sex kommuner som tillsammans får ett utrymme på två sidor i dagspressen, vilket också minskar möjligheten att bli bevakad.

Men det finns också andra typer av svar, som ”Jag tycker vi har bra samarbete med pressen.” ”Lokaltidningen har ökat sin bevakning något.”

En annan kommentar i enkäten handlar om att alla förändringar inte täcks in av skalan bättre eller sämre, som att mer av journalistiken handlar om opinionsbildning. En liknande kommentar lyder ”Valet har nog genererat ett lite större antal artiklar än vanligt men överlag kan det nog inte beskrivas som ’bättre’.” Ett annat svar handlar om att ”den stora dagstidningens numera skrala resurser” syns tydligt just i valbevakningen, medan exempelvis tidigare krisdrabbade Göteborgs-Posten upplevs ha satsat redaktionella resurser på en mer matig politisk bevakning.

Gratistidningar

I Stockholmsområdet är lokaltidningen ofta en gratistidning, som anses viktig och dessutom har frekvent kommunbevakning. I övriga landet varierar gratistidningens betydelse och inriktning mycket mer, men en kommun i Gävleborgs län kommenterar: ”Hade det inte varit för gratistidningen hade svaret [omdömet 1–7] blivit en etta.”

I enkäten ges också ett exempel där en lokal gratistidning i södra Sverige klivit fram med sin samhällsbevakning i form av en bred och pedagogisk serie om hur kommunen fungerar inför valet.

När det gäller utvecklingen det senaste året har inte så mycket ändrats, men fler kommuner tycker att det gått i rätt riktning än tvärtom. Det är egentligen bara i gruppen större städer som en övervägande del ser en utveckling mot det sämre (se tabell 6). Norrbottens län, Kalmar län och Gävleborgs län är de tre län där gratis-

tidningens utveckling rankas högst. I Stockholms län, där vi vet att antalet gratistidningar är högt, bedöms utvecklingen också gå åt rätt håll (+17).

Public service

I fjolårets enkät fick kommunerna bedöma lokala mediers viktighet. 67 procent angav dagspress som ”mycket viktig”, medan siffrorna för P4 och SVT var 43 respektive 32 procent.

SVT anses alltså viktig, men däremot inte särskilt frekvent i sin kommunbevakning. När det gäller utveckling är det ungefär lika många kommuner som tycker att det blivit sämre som att det blivit bättre. I landsbygdskommunerna överväger upplevelsen om försämrad bevakning från både SVT och P4, medan pendlingskommunerna är mer nöjda (se tabell 6).

P4 anses något viktigare och något mer frekvent när det gäller kommunbevakning, om än inte alls i klass med dagspress och gratistidningarna (det senare framför allt i Stockholmsområdet). Inte särskilt många kommuner upplever att P4 förändrat sin kommunbevakning, men av de som tycker det är något fler positiva än negativa.

Kommenterar om försämringar kommer bland annat från periferin: ”Svarsalternativet sämre står för att min upplevelse/känsla är att de regionala medierna (Regionala nyheter i TV och radio) rapporterar mindre och mindre utanför de större städerna i regionen.”

Några kommuner sätter alltså likhetstecken mellan hur ofta P4 och SVT bevakar kommunen, medan

andra kommenterar skillnader, som att SVT:s centraliserade valbevakning lett till sämre resurser för lokal bevakning, ”medan P4 använder sin lokala närvaro på ett fantastiskt sätt, rapporterar nära och är med.” En kommunikatör i Uppsala län lyfter fram att P4 Uppland satsat på lokala politiska debatter inför publik i alla sina sändningskommuner inför valet 2018.

I Jämtlands län, där kommunerna rankar sin mediasituation lägst i landet, är också P4 det enda mediaslaget som bedöms gå åt rätt håll (+33). Mest kritiska till P4 är kommunerna i Gävleborgs län och Norrbottens län, medan länen Uppsala, Västmanland och Örebro ser en positiv utveckling.

SVT:s utveckling det senaste året får sammantaget bäst betyg i Hallands län, Södermanland, och Västmanland. Mer kritiska till hur SVT:s kommunbevakning utvecklats är man inom Jämtlands län samt Norrbottens län, följt av Uppsala och Gävleborg.

Hyperlokala sajter och lokala etermedier

Dessa mediaslag existerar lokalt och kan ha stor betydelse på vissa orter, och på andra saknas helt. Sajter, lokal-tv och närradio kan också ha helt olika inriktning – några anses inte rapportera om kommunala frågor alls. I enkäten finns i alla fall 15 kommuner som upplever att den lokala sajten förbättrat sin kommunbevakning det senaste året, och sju som tycker samma sak om lokala etermedier. Det här slår igenom i två kommungrupper: pendlingskommuner till mindre städer och landsbygdskommuner med besöksnäring (se tabell 6). Värdet bygger på betydligt färre svar än för

exempelvis dagspress och public service, men pekar ändå i riktning mot att dessa digitala uppstickare lokalt kan få stor betydelse i kommunbevakningen.

Negativa synpunkter saknas inte heller runt vad vissa nyare aktörer medfört i enskilda kommuner: På en kommun misstänker man att beslutet att inte teckna ett avtal om content marketing med ett lokalt TV-företag påverkat rapporteringen till det sämre. På en annan ort kritiseras den lokala sajten (beskriven som digital anslagstavla) för att urskillningslöst ta in alla debattinlägg, vilket bedöms ha lett till ett råare diskussionsklimat. I en annan kommun anses en ny lokal sajt stå för en negativt vinklad rapportering om kommunen som även påverkat etablerad, prenumererad lokal media i samma riktning. Det här är som sagt enskilda åsikter, men pekar på den variation som finns inom gruppen fristående, lokala nyhetsajter. På vissa orter anses de fylla en viktigt journalistisk roll, på andra att de inte lever upp till en professionell nivå.

Ett medielandskap som skiljer sig

Utifrån enkäten kan vi konstatera att det finns stora skillnader inom det lokala medielandskapet, och skillnader utifrån olika dimensioner. Det handlar om geografiska skillnader mellan olika län och olika kommuntyper, men också om frekvensen och utvecklingen för olika medieslag. Sett över landet finns stora skillnader både i hur den sammantagna mediesituationen upplevs och upplevelsen av hur olika medieslag fyller sin uppgift som kommunbevakare.

Skillnaderna mellan olika medietyper handlar dels om intensitet, där prenumererade tidningar bevakar kommunerna mer frekvent, medan public service gör det mer sällan. Uppdelat på kommungrupper kan vi också se att i storstadsområden är det gratistidningarna som rapporterar mest frekvent om kommunen, medan det i övriga kommungrupper är de prenumererade tidningarna. SVT och P4 anses rapportera mest frekvent från kommuner i områden med större städer.

Medietyperna skiljer sig också åt när det gäller hur kommunerna uppfattar i vilken riktning de går. Fortfarande upplevs störst försämringar i den kommunala bevakningen från den prenumererade lokalpressen, men även det samlade omdömet för SVT:s regionala nyheter hamnar på minus. I stället är det för gratistidningar som en positiv utveckling kan skönjas. I samma riktning rör sig P4, fristående lokala nyhetssajter och lokala etermedier, men det är ändå bara en liten andel av kommunerna som upplever en förbättring.

Vi ser också skillnader i var redaktionerna ligger, där samtliga kommuner som har en stad eller tätort med fler än 15 000 invånare – från storstaden Stockholm till Avesta i Dalarna – också har en redaktion på plats. Sett utifrån kommungrupper är det inte bara att pendlingskommuner sällan har redaktioner på plats, de rankar också sin sammantagna mediesituation lägre än grannkommunerna där den större orten ligger. Kommentarer om fokus på residensstaden gäller också public service. Minst nöjda är landsbygdskommunerna, och där tycks inte heller närvaron av en lokal redaktion väga upp.

Det demokratiska uppdraget

För tredje året i rad har vi alltså gjort en enkät med Sveriges 290 kommuner. Syftet är att ta tempen på tillståndet för lokaljournalistiken, och genom att ta hjälp av kommunerna kan vi både täcka hela landet och få en inblick i hur en viktig lokal aktör upplever utvecklingen. Att bevaka och rapportera om kommunen är en viktig del av lokaljournalistikens uppdrag, och lokala medier är också viktiga för kommunen. Även om det i dag finns många fler plattformar för direktkontakt, så är lokala medier en kanal för både information och dialog med medborgarna. Mediebilder kan också få stor genomslagskraft, vilket kan upplevas både negativt och positivt. Ett antal kommentarer handlar om ickepålästa, stressade och slarviga reportrar, eller en ständig personalomsättning som gör att journalisten inte kan se helheten i ärenden som pågår under en längre tid.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att det lokala medielandskapet är just lokalt. Det finns inte ett tillstånd för kommunjournalistiken, utan Sverige är uppbyggt av flera större och mindre medielandskap där olika medietyper spelar olika stor roll, och där utvecklingen kan bedömas gå åt olika håll. På en del håll har gratistidningarna axlat ansvaret att rapportera om kommunen, men det är märkbart att dagspressens nedskärningar slår mot kommunbevakningen runtom i Sverige, och att public service inte kan ersätta det som går förlorat.

För många som svarar på enkäten handlar det här inte om vilken försämrad produkt som helst. Minskad

eller försämrade kommunjournalistik är ”ett samhällsproblem eftersom kommuninvånarna har rätt till en regelbunden och oberoende rapportering av vad som händer där de bor”, lyder en kommentar. En kommentar handlar om att dagspressföretagen tar betalt för sitt digitala innehåll – ”en fara för demokratin som behöver lyftas på samma sätt som distributionsstöd från staten”. Men medborgarnas radikalt förändrade medievanor har lett till en ekonomisk kris för den prenumererade lokalpressen. Trots alla nedskärningar är det fortfarande här som nio av tio lokaljournalister jobbar – så vad kommer att hända i framtiden när intäkterna till journalistiken fortsätter att minska?

Härifrån kommunens sida blir vi allt duktigare när det gäller mediafrågor och medverkan, dvs det finns en större kunskapsnivå jämfört med tidigare om vikten av att vi finns till hands för media, medverkar och är öppna. Hade media haft mer resurser hade den kombinationen kunnat ge både en större kunskap bland medborgarna om kommunens faktiska arbete men framför allt också en granskning som alla myndigheter och organisationer mår bra av. Vår ambition är att relation kommun och medborgare ska vara så stark som möjligt och där spelar media en avgörande roll. Men när då media inte har resurser nog att vara med och finnas på plats eller granska får det allvarliga konsekvenser.

Kommunerna har en förväntan på fristående, närvarande medier som ifrågasätter och granskar. Det är när den förväntningen inte uppfylls som de ser att dagens demokratiska modell hotas.

Referenser

- Asp, Kent (1997) 'Kommunaljournalistik som forskningsområde', i Kent Asp, Bengt Johansson & Larsåke Larsson *Nära nyheter – studier om kommunaljournalistik*. Göteborg: CEFOS
- Blomqvist Eric och Leo Brodin (2017) 'När lokaltidningen lämnar: En kvalitativ undersökning av politikernas reaktioner på Arbetarbladets flytt ifrån Hofors' Mittuniversitetet, C-uppsats i journalistik.
- Ekberg, Kerstin, Jens Finnäs, Leo Wallentin & Love Hansson (2015) 'Där bor journalisterna', i Lars Truedson (red) *Där bor journalisterna*, Stockholm: Institutet för Mediestudier.
- Granqvist Elangowan, Elizabeth & Linda-Marie Nilsson (2014) 'Det är så tyst om allting": Jokkmokk – en publikstudie av en kommun som lämnats i medieskugga'. Stockholms universitet, C-uppsats i journalistik.
- Hellekant Rowe, Erika & Karlsson, Michael (2017) 'Lokalredaktionens betydelse. Så påverkas den lokala bevakningen när journalister jobbar på distans', i Truedson, Lars (red) *Mediestudiers årsbok – tillståndet för journalistiken 2016/2017*. Stockholm: Institutet för Mediestudier.
- Kekezi, Orsa, & Charlotta Mellander (2017) 'Geography and Media – Does a Local Editorial Office Increase the Consumption of Local News?' [rapport] Working Paper Series in Economics and Institutions of Innovation ; 447. Stockholm: Royal Institute of Technology, CESIS , 2017 , s. 28.

- Leckner, Sara, Carina Tenor & Gunnar Nygren (2017) 'What about the hyperlocals?', i *Journalism Practice* <http://dx.doi.org/10.1080/17512786.2017.1392254>
- Nygren, Gunnar & Althén, Kajsa (2014) *Landsbygd I medieskugga*. Stockholm: Södertörns högskola
- Nygren, Gunnar och Karolina Olga Nord (2017) 'Färre nyhetsproducenter – men fler nyheter i nätverkens flöden' i Truedson, Lars (red) *Mediestudiers årsbok – tillståndet för journalistiken 2016/2017*. Stockholm: Institutet för Mediestudier.
- Nygren, Gunnar, Sara Leckner & Carina Tenor (2017) 'Hyperlocals and legacy media - media ecologies in transition', i *Nordicom Review*. http://www.nordicom.se/sites/default/files/kapitel-pdf/10.1515_nor-2017-0419.pdf
- Ohlsson, Jonas (2016) *Den svenska mediemarknaden 2016. Ägare, företag, medier*. Göteborg: Nordicom.
- Olofsson, Lina (2014) 'Hela inlandet ligger ju i medieskugga': Vilhelminabors upplevelser av lokaljournalistik'. Umeå universitet, C-uppsats i journalistik.
- Sandberg, Henrik & Söderin, Kaj (2017) 'Bräcke – en ort i medieskugga? En beskrivande studie om upplevelsen av mediebevakningen i en ort som saknar lokalredaktion'. Mittuniversitetet, C-uppsats i journalistik.
- Svensson, Anton & Anton Äng (2016) 'Det blir bara en massa byskvaller' – en kvantitativ studie om mediebevakningen i Malung-Sälens kommun'. Mittuniversitetet, C-uppsats i journalistik.

- Tenor, Carina (2016). 'Kommunen som medspelare och motpart' i Truedson, Lars (red) *Mediestudiers årsbok - tillståndet för journalistiken 2015/2016*, s. 42–85. Stockholm: Institutet för Mediestudier. http://mediestudier.se/wp-content/uploads/2016/11/Mediestudiers-%C3%A5rsbok_2015-2016_sammanslagen.pdf
- Tenor, Carina (2017) 'Kommunerna om tillståndet för den lokala journalistiken', i Truedson, Lars (red) *Mediestudiers årsbok – tillståndet för journalistiken 2016/2017*. Stockholm: Institutet för Mediestudier.
- Tenor, Carina, och Gunnar Nygren (2017). 'Local public communication filling the gap after vanishing local media – a democracy dilemma in Sweden.', i Waschková Císarová, Lenka (red) *Voice of the Locality: Local Media and Local Audience*. Brno: Munipress.
- Wiik, Jenny (2015) 'Spelar det någon roll var journalisterna bor?', i Lars Truedson (red) *Där bor journalisterna*, Stockholm: Institutet för Mediestudier.
- Jara, Camilla & Johansson, Lisa (2017) 'Sverige - en brottsplats eller en sportarena? En undersökning av bilden av Sverige utanför Stockholm i fyra rikstidningar'. Södertörns högskola, C-uppsats i journalistik.

Bilaga I. Kommuner som saknar lokalt placerad redaktion, efter kommuntyp

Pendlingskommun nära storstad (A2)

Malmöregionen:	Göteborgsregionen:	Stockholmsregionen:
Burlövs kommun	Lilla Edets kommun	Danderyds kommun
Kävlinge kommun		Huddinge kommun
Lomma kommun		Håbo kommun
Staffanstorps kommun		Järfälla kommun
		Salems kommun
		Solna kommun
		Tyresö kommun
		Vallentuna kommun
		Vaxholms kommun
		Värmdö kommun

Pendlingskommun nära större stad (B4)

Bjurholms kommun	Kils kommun	Surahammars kommun
Bjuvs kommun	Knivsta kommun	Svalövs kommun
Forshaga kommun	Krokoms kommun	Timrå kommun
Grums kommun	Marks kommun	Åstorps kommun
Hallsbergs kommun	Nora kommun	Älvkarleby kommun
Hallstahammars kommun	Nordmalings kommun	Örkelljunga kommun
Heby kommun	Nykvarns kommun	
Höörs kommun	Perstorps kommun	

Lågpendlingskommun nära större stad (B5)

Askersunds kommun	Hofors kommun	Vindelns kommun
Bergs kommun	Laxå kommun	
Bräcke kommun	Munkfors kommun	

Pendlingskommun nära mindre tätort (C7)

Arboga kommun	Norbergs kommun	Tjörns kommun
Boxholms kommun	Nordanstigs kommun	Vingåkers kommun
Hedemora kommun	Oxelösunds kommun	Ydre kommun
Kungsörs kommun	Skinnskattebergs kommun	Ödeshögs kommun
Ljusnarsbergs kommun	Smedjebackens kommun	
Munkedals kommun	Storfors kommun	

Landsbygdskommun (C8)

Dorotea kommun	Ragunda kommun	Åsele kommun
Jokkmokks kommun	Sorsele kommun	Överkalix kommun
Ovanåkers kommun	Vansbro kommun	

Landsbygdskommun med besöksnäring (C9)

Eda kommun	Sotenäs kommun	Älvdalens kommun
Orsa kommun	Tanums kommun	
Rättviks kommun	Åre kommun	